

THE ONLY SLOVENIAN DAILY
BETWEEN NEW YORK AND CHICAGO
THE BEST MEDIUM TO REACH 180,000
SLOVENIANS IN U. S., CANADA
AND SOUTH AMERICA.

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

Neodvisen dnevnik zastopajoč interese slovenskega delavstva.

"WE PLEDGE ALLEGIANCE TO OUR
FLAG AND TO THE REPUBLIC FOR
WHICH IT STANDS: ONE NATION INDI-
VISIBLE WITH LIBERTY AND JUSTICE
FOR ALL."

VOLUME IV.—LETO IV.

CLEVELAND, O., TOREK (TUESDAY), DEC. 20th, 1921.

ST. (NO.) 297.

Single Copy 3c.

Entered as Second Class Matter April 29th 1918, at the Post Office at Cleveland, O., under the Act of Congress of March 3rd, 1879

Posamezna številka 3c.

DVA UBITA V KLAVNIČARSKEM ŠTRAJKU.

SIN ŠERIFA IN NEKI PRISTAŠ
ŠTRAJKARJEV UBITA V
SPOPADU V SIOUX CITY,
IOWA.

Sioux City, Ia., 19. dec. — Danes sta bila ubita v spopadu, do katerega je prišlo v klavniškem okrožju tega mesta, sin šerifa W. H. Jonesa, Louis Jones in pa pristasa klavniških štrajkarjev, Hassen Kaled.

Oblasti pravijo, da je do boja prišlo, ko je več kot 50 deputi šerifov, ki so bili nastavljeni okrog klavnice, hotelo preiskati štrajkarje in njih pristasa, da vidijo, dali imajo pri sebi kako orožje. Kaled je tedaj baje napadel enega izmed deputijev ter nato pobegnil. Deputiji so mu sledili, nakar je Kaled baje streljal nanje in zadel sina šerifa, Louis Jonesa. Ko je Kaled nato poskusil pobegniti, je ustrelil nanj šerif Jones. Kaled je umrl na poti v bolnišnico, med tem ko je sin šerifa umrl v bolnišnici.

Nemiri v Omahi.

Omaha, Neb., 19. dec. — Danes, ko je štrajk klavniških delavcev stopil v svoj tretji teden, je prišlo v tem mestu do precejšnjih nemirov, v katerih je bilo ranjenih več oseb.

Policijski stotnik Allen poroča, da je prišlo med štrajkarji in stav kolonci do večjega števila spopadov potem, ko so štrajkarji postavili okrog klavnice svoje pikete. Na lice mesta je bil pozvan policijski oddelek, in izvedenih je bilo tudi več aretacij.

VLADA potom injunkcije — kje se neha?

Washington, 19. dec. — "Še majhen korak, pa bomo videli, kako se bo izdajalo injunkcije proti državnim zakonodajam, državnim in zveznim komisijam in zveznim komisijam in odborom, proti sodnikom in celo proti kongresu samemu.

"Vlada potom injunkcij se širi sicer nalahko, toda z izredno naglico. Tožba Pennsylvania železniške družbe za injunkcijo proti vladnemu železniškemu odboru in akcija 22 jeklarskih družb proti zvezni trgovski komisiji so do danes še najbolj radikalni koraki napram vladi potom injunkcije."

Tako se je danes izrazil Matthew Woll, podpredsednik in član izvršnega odbora Ameriške delavske federacije.

"Injunktija se poslužuje celo za zatrtje časopisja. In tak slučaj je pred kratkim pripetil v Chicagu, kjer je bila izdana injunktija proti nekemu poljskemu listu, glasilu, katere mu je bilo prepovedano prinašati vsa poročila z ozirom na neki štrajk, ki je bil takrat v teku. Ta injunktija je bila preklicana šele potem, ko so se začeli za slučaj zanimati razni angleški časopisi.

"Prav popolnoma nobene držni, ki bi preprečevala kakemu združenju sodniku izdati injunkcijo proti državni zakonodaji, ki bi prepovedovala sprejem katerega koli, ali pa celo proti kakemu so-

Žalosten položaj ohijskih rudarjev.

BEDA IN POMANJKANJE VLA
DATA MED BREZPOSELNI-
MI RUDARJI OB BOŽIČNEM
CASU.

Columbus, O., 19. dec. — Miklavž to leto ne bo imel dosti posla v rudarskih naselbinah po južni Ohio. Komaj da bo odprl svojo zalogo igrač in drugega otročjega veselja, kajti družine rudarjev imajo težke čase, da si priskrbe vsakdanjo hrano in obleko.

Na tukajšnji urad unijskih rudarjev prihajajo dan na dan vesti o velikem trpljenju in pomanjkanju, v katerem se nahajajo brez številne družine rudarjev. Pripoveduje se o številnih slučajih, ko so bili otroci poslani v šolo, ne da bi dobili kaj zajutruka. Poleg tega, da nimajo zadosti hrane, je dosti otrok po rudarskih naselbinah, ki so brez primerne obleke in obutvi. Položaj je posledica brezdelja, ki vlada po južnem Ohio še skozi celo leto.

Da se vsaj nekoliko odpomore položaju, so župani raznih južno-ohijskih mest podvzeli korake za skupen nastop, da se dobi kakšna pomoč. Morda bodo prisiljeni, da apelirajo na državno vlado.

"Položaj je posebno akuten v Athens, Hocking, Vinton, Gallia, Meigs in Perry okraju," se je danes izrazil G. W. Savage, tajnik ohijske rudarske unije.

Unija si sicer prizadeva po svojih najboljših močeh, da odpomore položaju, toda potrebna je tudi pomoč od zunaj, da se izboljša nesrečni položaj, ki je posledica dolgomesečnega brezdelja. Otroci teh nesrečnih rudarskih družin si letos ne žele toliko igrač, kot boljše hrane in obleke. Večina rudarjev je porabila že skoro vse svoje prihranke, in zljaj se nahajajo sredi zime brez vsakih sredstev. Številnim družinam so prišle na pomoč razne dobrodelne organizacije, toda dosti družin je še, ki potrebujejo nujne pomoči.

Tajnik rudarske unije za Ohio je podal danes z ozirom na vzroke tega položaja naslednjo izjavo: "Povprečna produkcija premoga v tem letu je dosegla komaj 23 procentov normalne količine. Obratovali pa so le nekateri rudniki, medtem ko je večina ostala skozi vse leto popolnoma zaprta. Veliko rudarjev ni delalo že od preteklega decembra, in še več jih je, ki so doma izva spomladi. Nekateri rudniki, ki so delali z omejeno paro, so preteli teden tudi prenehali z obratovanjem. Rudarji bi se z veseljem lotili kake druge vrste dela, toda v rudarskih naselbinah drugega dela sploh ni, kadar se rudniki zapro."

dišcu, da se mu prepreči podajanje kake odločitve, ki bi bila nasprotna interesom kake mogočne korporacije ali skupini finančnih interesov.

"Tendenca teh injunkcij je vse iz vse zakonodajno in vladno moč ter jo prenesti v roke pravosodnega dela vlade.

"Take pravosodne akcije ubijajo in uničujejo eksekutivno kot tudi zakonodajno akcijo vlade.

"Ako kongres sprejme nasvet Hardinga napravi zakon za ustanovitve sodišča za industrijalne spore, in ako se zla, ki ga ustvarja injunkcije, nadaljuje, tedaj bodo pravice, ki jih daje ljudstvu konstitucije docela ugonobljene, in ljudstvo bo imelo samo toliko pravic, kolikor se jih bodo hotela dovoliti sodišča."

De Valera označuje pogodbo kot pora- vnavo političarjev.

POGODBA SE VEDNO NI O-
DOBRENA.

London, 19. dec. — Eamon de Valera, provizorični predsednik irske države, je danes na javnem zborovanju irskega parlamenta označil pogodbo z Anglijo kot mir, katerega so sklenili političarji, brez ozira na zahteve in interese irskega ljudstva.

De Valera je ostro napadel pogodbo, ko sta Griffith iz Collins priporočala parlamentu, da odobri pogodbo, katero sta podpisala v Londonu.

Debata se je razvila posebno z ozirom na prisego, katero se zahteva v pogodbi od vsakega irskega poslanca. De Valera je zahteval, da parlament prične s tajnim zborovanjem, nakar bo predložil besedilo druge prisige.

Griffith je nato prečital besedilo prisige, ki se jo navaja v pogodbi, ter izjavil, da vsak Irec poda to zaprisego, ne da bi bila omadeževana njegova čast.

"Mi smo sklenili pogodbo, jo prinesli semkaj, in jo bomo tudi zagovarjali," je dejal Griffith. "Ako se pogodba zavzre, tedaj bi bila vojna, ki bi nastala po vsej Irski, boj proti simpatiji vsega sveta."

De Valera je bil silno trpek v svojih napadih na pogodbo. Dejal je:

"Ali naj ljudstvo, ki nas je izvolilo na republikanski glasovniški, smatra za lažnjivce? Na ta način se ne bo napravilo konca boju. Pogodba je bila podpisana pod pritiskom in ne bo prinesla resničnega prijateljstva."

De Valera je označil pogodbo kot "najbolj sramoten dokument", ki se ga je moralo podpisati, znavaajoč angleško oblast nad Irsko."

Toda navzlic temu se s popolno sigurnostjo napoveduje sprejem pogodbe. To priznavajo celo oni, ki so ji nasprotni. Splošno mnenje je, da bo prišlo do glasovanja jutri ali pa v sredo.

Medtem ko se je v Dublinu debatiralo o sprejemu pogodbe, pa je angleški parlament že podvzel korake za formalno odobritev pogodbe. Pogodba je bila sprejeta že pretekli teden, zdaj je treba le še formalne ratifikacije.

V Belfastu je prišlo do ponovnih bojov, v katerih je bilo ubitih šest civilistov.

Ko so izbruhli nemiri, je prišla na lice mesto policija s strojnimi ter razglašala nemirneže.

FARMERJEM V SOUTH DA- KOTI SE JEMLJE ZEMLJO KER NE MOREJO PLA- ČATI DAVKOV.

Pierre, S. D., 18. dec. — Glasom poročil bankirjev in državnih uradnikov se bliža farmerskim okrajem te države gospodarska kriza tolike resnosti, kot se je še ne pomeni. Banke prejemajo dan na dan apele za pomoč, toda podvzelo se ni še nikakih korakov vzpričo obsežnosti tega stanja.

Zaplenitve zemlje, ker farmerji niso zmožni plačati davkov so na dnevnem redu, "se je izjavil eden izmed bankirjev "in ako se položaj ne izboljša, tedaj bodo morali v marcu in aprilu časopisi izdajati posebne izjave samo za priobčitev zakonitih nalogov in zaplenitev. Več kot polovica farmerjev, ki imajo far-

Wall-streetska bombna komedija.

New York, 19. dec. — Včeraj se je tu govorilo, da je neki prekupčevalec, Charles P. Morgan, katerega urad se nahaja na 25 Broad St., dobil pismo, v katerem se mu je grozilo, da bo danes razstreljen ves finančni distrikt v New Yorku, in kot posledica je prišlo iz policijskega glavnega stana poročilo, da se bo danes po Wall Streetu in bližnjih okrožjih nastavilo več sto policajev in detektivov, da preprečijo napovedano eksplozijo.

Da je bila cela vest o poslanih grožnjah navadna izmišljotina, ki bi imela škodovati radikalnim delavskim elementom, je najboljši dokaz dejstvo, da ni bilo v vsem finančnem distriktu New Yorka nastavljenih, da preprečijo napovedano bombno eksplozijo, več kot šest izrednih policajev.

Sicer se zanikuje, da ima ta komedija o nameravani bombni eksploziji tako vezo z aretacijo nekoga Lindenfelda v Varšavi, toda jasno je, da se je vest o grozilnem pismu spravila v javnost edinele z namenom, da se da poročilo iz Varšave več barve resničnosti.

DELNIČARJEM AMERI- ŠKO-JUGOSLOVANSKE TISKOVNE DRUŽBE.

V smislu pravil, se vrši
letna seja naše družbe dne

8. JANUARJA 1922

v Grdinovi dvorani na
6019 St. Clair Ave.
Tretje nadstropje.

Pričetek točno ob 2. uri popoldne. Za nadaljni razvoj našega podjetja je potrebno, da se te delniške seje udeležijo vsi delničarji brez izjeme. Ako pa bi imel kateri za tisti dan kake za-
držke, naj pooblasti družega delničarja, da ga zastopa.

Direktorij

Am. Jug. Tiskovne Družbe
G. M. Kabay, tajnik.

v najem, je popolnoma obubožanih.

"V Brown okraju je 1600 farmerjev, ki so nezmerno plačati davke; prihodnji teden bo njih zemlja prodana. V nekem okraju zapadno od Missouri reke bo prodanih 90 procentov farm radi neplačanih davkov."

Nepripranska liga je pred kratkim pozvala republikansko in demokratično stranko, da se pošlje na kongres skupen apel, v katerem bi se zahtevalo takojšno pomoč v obliki določenih cen za farmerske proizvode, ki bi omogočala farmerjem prodati svoj pridelek vsaj za ceno, ki bi pokrila stroške, na kateri način bi se preprečilo bankrot tisočih farmerjev, toda republikanska kot demokratična stranka sta ignorirali poziv Nepripranske lige ter sta stalno odklanjali vsak načrt, ki bi pomagal farmerjem iz njih obupnega položaja.

GOODYEAR DRUŽBA UPOSILI
VSAK TEDEN PO 800
MOŽ.

Akron, 19. dec. — Uradniki Goodyear Tire and Rubber Co. pravijo, da se zahteva po gumijevih izdelkih stalno višja, in da se bo tekom tekočega tedna uposilo zopet več sto nadaljnih mož. Hugh Hull naznanja, da se bo v tekočem tednu uposilo 800 mož, in isto število zopet prihodnji teden, dokler se ne zadosti zahtevi po produkciji. Tovarna ima več naročil za 18 velikih balonov, ki se bodo rabili kot shrambe za plin pri novem velikem zrakoplovu Zeppelinovega tipa, ki je zdaj v teku zgradbe.

Predloga proti linčanju razbu- rja kongres.

DO GLASOVANJA NAJBREŽE
NE PRIDE PRED BOŽIČEM.

Washington, 19. dec. — Ko je prišla danes na vrsto Dyer-ova predloga, glasom katere bi bila vsaka državna administracija odgovorna za vsa linčanja v okrožju svoje države, se je razvil v poslanski zbornici precej živahen boj.

Generalno debato o predlogi se je omejilo na deset ur, toda navzlic temu ni pričakovati, da bo prišlo do glasovanja pred božičem.

Za predlogo so govorili vsi poslanci iz severnih držav, a poslanci južnih držav na drugi strani so izjavili, da bi posledica takega zakona bila, da bi na jugu prišlo še do številnejših linčanj, liko bojnih ladij velikega tipa, kot pa do sedaj. Prvi poslanec, ki je nastopil za predlogo, je bil Smeon D. Fess iz Ohio. "Eden izmed najbolj grozovitih slučajev linčanja se je primeril v moji lastni državi," je dejal Fess. "Z nekim moškim, ki se je hvalil o svoji aktivnosti za prohibicijo, je bil linčan na skrajno nečloveški način. (Zato pa ni treba misliti, da je predloga naperjena le proti jugu."

"MIROVNI DOLAR".

Washington, 19. dec. — Predsednik Harding je danes odredil, da se prične s kovanjem 700,000 novih srebrnih dolarjev v spomin na tekočo razorožitveno konferenco. Novi dolarji bodo imeli na eni strani običajno glavo Svobode, na drugi strani pa bo orel, sedeč na prelomljenem meču, držeč v kremlju oljčno vejico, in noseč besedo "Mir". V ozadju se bo videlo zahanje solca, kar naj bi predstavljalo prihod novega veka miru.

ZVEZA PROTESTANTSKIH CERKVA ZA POMOČ RUSOM.

New York, 19. dec. — Dr. John H. Finley, predsednik dobrodelnega komiteja pri Zvezi krščanskih cerkva v Ameriki, je včeraj podal v javnost apel za pomoč Rusiji. Finley priporoča, da Amerikanci to leto praznujejo božič s tem, da se odločijo nekaterim dobrotam, ter mesto tega darujejo za pomoč gladnim Rusom. Predsednik fonda, katerega je prišla zbirati ta cerkvena organizacija, je Carl E. Milliken, bivše governor države Maine.

GOODYEAR DRUŽBA UPOSILI VSAK TEDEN PO 800 MOŽ.

Akron, 19. dec. — Uradniki Goodyear Tire and Rubber Co. pravijo, da se zahteva po gumijevih izdelkih stalno višja, in da se bo tekom tekočega tedna uposilo zopet več sto nadaljnih mož. Hugh Hull naznanja, da se bo v tekočem tednu uposilo 800 mož, in isto število zopet prihodnji teden, dokler se ne zadosti zahtevi po produkciji. Tovarna ima več naročil za 18 velikih balonov, ki se bodo rabili kot shrambe za plin pri novem velikem zrakoplovu Zeppelinovega tipa, ki je zdaj v teku zgradbe.

Briand razlaga francosko stališče.

PRAVI, DA JE V WASHING-
TONU PRIŠLO DO NESPO-
RAZUMA.

London, 19. dec. — Francoski ministrski predsednik Briand je nocoj označil spor v Washingtonu glede francoske zahteve za večjo mornarico kot nesporazum. Briand pravi, da razume, da je Harding sklical konferenco z namenom, da pospeši razoroženje, toda je položaj Francije tak, da se ga mora posebej jemati v poštev.

"Mi imamo tri morske obale," je dejal Briand. "Prva meji na kanal, druga na Atlantik, tretja pa na Sredozemsko morje. Mi se ne zanimamo za ofenzivno, temveč defenzivno vojno.

"Ta nesporazum je nastal, ker se je v inozemstvu razširilo precejšnje pričanje, da hočemo graditi veliko bojnih ladij velikega tipa. Toda temu ni tako. Pomislite na naš položaj. Nemčiji se dovoljuje, da zgradi križark s skupno tonazlo 10,000. Potem je tu Rusija. Kaj more preprečiti Nemčijo, da ne bo pripravila Rusijo, da prične graditi mornarico proti nam. Mi moramo biti pripravljeni, da se branimo."

Nova revolta n a Portugalskem.

LISBONSKE BOLNIŠNICE SO
PRENAPOLNJENE Z RA-
NJENCI IN UMIRAJOČI.

London, 20. dec. — Glasom poročila, ki je prejel Daily Chronicle iz Pariza, je na Portugalskem izbruhnila nova revolucija. Revolta se je pričela z streljanjem iz topov ob reki Tagus, in poroča se, da imata obe strani resne izgube. Bolnišnice so prenapolnjene z ranjenci in umirajočimi.

Brzjavka dostavlja, da je bil Cunha Leal, ki je pretekli teden stvoril začasno ministrstvo, napaden v Carlos vojašnici, in da se je moral s svojimi pristaši vred umakniti. Njegova usoda ni znana.

500 ARETIRANIH V CHICAGU.

Chicago, 18. dec. — Tu je bilo aretiranih v tekočem pogonu na kršilce prohibicije do 500 oseb. Aretiranci se nahajajo po raznih policijskih postajah, ki so raztresene po mestu. Pogon je bil napravljen tudi na ekskluzivni Casino klub, katerega člani so številni odlični Čikažani. Aretiran pa je bil le en član, katerega se je našlo, ko je držal v roki steklenico opojne pijače. Druge se je pustilo v miru.

Judje se trumoma selijo iz Rusije v Palestino. Tako poroča Louis Lipsky, tajnik Zionistiške organizacije v Ameriki. Zionisti v Clevelandu pričakujejo nabrati \$25,000 za fond, ki se zbira za restoracijo Palestine.

Mestni svet je poveril clevelandsko družbo počestnih železnic, da sme izdati za \$160.000 delnice, da se financira podaljšanje železniške proge na Broadview rd. preko South Brooklyn. Delnice se ne smejo prodajati nižje kot po \$87.

Ovce in jagnjeta so se pocenila za \$1 pri sto funtih. Vele-mesari pravijo, da je cena padla radi tega kar gre ovčenina in jagnjetina zelo slabo v promet.

LLOYD GEORGE IN BRIAND SE POSVETUJETA.

NA KONFERENCO BO POKLI-
CAN BIVŠI NEMSKI RE-
KONSTRUKCIJSKI MI-
NISTER, DR. WALTER RA-
THENAU.

London, 19. dec. — Danes se je pričela v Londonu konferenca, ki ima rešiti resni ekonomski položaj Evrope, in ki je brez dvoma važnejša od vsake druge konference, kar se jih je še vršilo izza razhoda versailleske mirovne konference.

Preliminarni koraki so bili podvzeti danes dopoldne, ko sta se prišla angleški ministrski predsednik Lloyd George in francoski ministrski predsednik Briand.

Prva seja je baje zavrtala program, ki bo skrbel za reorganizacijo celotnega evropskega ekonomskega položaja, in pa za to, da se bosta od sedaj naprej vdeleževli ekonomskega življenja Evrope tudi Nemčija in Rusija.

V Londonu se nahaja tudi bivši nemški rekonstrukcijski minister, dr. Walter Rathenau, ki je prišel semkaj brez vednosti Brianda, toda na izrečno povabilo Lloyd Georgea. Briand je bil silno pyesenečen, ko je zvedel o prisotnosti dr. Rathenaua.

Briand ve, kaj bi rad, in francoska delegacija je prinesla s seboj portfelje, polne dokumentov, na podlagi katerih si bo prizadevala dokazati, da Nemčija lahko plača svoj delež odškodnine, ako tako želi.

Toda ti dokazi ne najbrže na Lloyd Georgea ne bodo imeli dosti vpliva. On želi povrnitev splošne stabilnosti v Evropi, in zato se najbrže ne bo oziral na krlik Francije, ki bi raje videla, da se vsa Evropa pogrezne v finančni kaos, kot pa da bi sodelovala pri ustanovitvi mednarodnega kredita.

Stariši 4-letnega William Epping, 3756 W. 25 St., tožijo Otto Beeldta iz Royalton, Ohio, za \$15,000 odškodnine, ker jim je povozil meseca novembra njih dečka in mu za vedno pokvaril obraz. Z denarjem upajo stariši vsaj deloma popraviti sinu obraz, ki je sedaj silno poškodovan.

Pomanjkanje prostora po šolah je zadalo splošni izobražbi otrok precejšen udarec. Enj učenci gredo zjutraj ob osmih v šolo, drugi ob pol enajstih, tako da so vsi deležni nekoliko pouka, dočim so hodili včasih vsi ob enem in istem času ter se vračali domov ob istem času. Učiteljice imajo vsak dan po dve skupini učencev, kar jim daje mnogo več dela. Poleg tega pa ustvarja ta sistem precejšnje nepravilne materam, ki imajo več otrok, ki pohajajo v šolo. Enemu je treba pripraviti južino ob 10:30 da gre v šolo, drugemu ob 12:30 ko pride iz šole, tako, da ni nikjer pravega reda. Zato se je na včerajšnji seji šolskega odbora razmotrivalo, kako bi se dalo položaj izboljšati.

Zadnji obtoženec v zvezi z umorom in ropom Slya in Fannerja, Louis Komer, ne bo še sojen, temveč se je predložil njegovo obravnavo na prihodnje leto. Njegovi zagovorniki so prosili za nekoliko več časa, da najdejo vse priče.

"Enakopravnost"

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS
IZHAJA VSJAK DAN IZVZEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV.

Owned and Published by:
THE AMERICAN-JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
Business Place of the Corporation — 6418 ST. CLAIR AVE.

SUBSCRIPTION RATES:

By Carrier 1 year \$5.50, 6 mo. \$3.00, 3 mo. \$2.00
Cleveland, Collinwood, Newburgh by mail 1 year \$5.00, 6 mo. \$3.50
3 mo. \$2.00.
United States 1 year \$4.50, 6 mo. 2.75, 3 mo. \$2.00
Europe and Canada 1 year \$7.50, 6 mo. \$4.00
POSAMEZNA STEVILKA 3. SINGLE COPY 3c.

Lastule in izdaja za

Ameriško-Jugoslavanska Tiskovna Družba.

6418 ST. CLAIR AVE. Princeton 551. 6418 ST. CLAIR AVE

Za vsebino oglasov ni odgovorno ne uredništvo, ne upravlništvo.

CLEVELAND, O. TOREK (TUESDAY), DEC. 20th, 1921.

104

NOVA RAZLAGA BOMBNE EKSPLOZIJE NA WALL STREETU.

Vest, ki prihaja iz Varšave, pripoveduje o aretaciji osumljenca Wolfe Lindeja v zvezi z bombno eksplozijo, ki se je pripetila v New Yorku 16. septembra 1920, je takega značaja, da je teško izreči sodbo, dokler ne pride na dan nadaljni dokazi.

Toda so gotovi oziri, iz katerih bi se dalo razsojati, da je zoper, na delu razgreta policijska domišljiva precej robate sorte. Če se spomnimo, da je bil svoječasnno predmet slične propagande neki Italijan iz Bayonne, pozneje pa zopet neki Italijan z Pennsylvanije, in da so nadaljne preiskave v obeh slučajih dokazale, da nima policija proti njima absolutno nikakih dokazov, tedaj je naravno, da nimamo preveč zaupanja v poročilo, ki prihaja topot iz Varšave.

Zanimiv pa je en del varšavskega poročila. To poročilo pravi, da je bil Linde leta 1906 v Varšavi razkrinkan kot ruski tajni agent, in da je kmalu nato pobegnil v Ameriko. V nekem drugem odstavku pa se trdi, da je bil Linde navzoč na zborovanju tretje internacionale v Moskvi.

Splošno poznano dejstvo je, da ko so ruski revolucionarji dobili v svoje roke arhive tajne policije bivše carske vlade, tedaj so dobili v roke tudi imena vseh onih, ki so se nahajali v tajni policijski službi carskega režima. Ako bi bil na seznamu tudi Linde, tedaj bi bil gotovo prijet in poslan v zapor, ako bi bil prišel na zborovanje tretje internacionale. Ako bi ne bil na seznamu, tedaj bi bil še vedno označen kot osumljenec, kajti poročilo pravi, da je bil razkrinkan leta 1906 v Varšavi kot tajni agent.

Neko poročilo iz Washingtona, objavljeno očitno z dovoljenjem justičnega departamenta, pravi, da je bil Linde član tretje internacionale. Na podlagi kakšnih dokazov sloni ta trditev, nam ni znano. Toda so še drugi vzroki razen onih, ki smo jih že navedli, ki bi postavljali resničnost te izjave v dvomljivo luč. Tretja internacionala ni nikdar podpirala vpričo ritev tako naravnost blaznih dejanj kot je bila eksplozija na Wall Streetu, ko je bilo ubitih toliko popolnoma nedolžnih ljudi. Tako dejanje je moglo biti le izrodek nenormalnega, blaznega človeka, ali pa je bila posledica brezbrčnosti od strani gotovih munijskih družb, katerih eksplozivni produkti so se glasom izjav nekaterih merodajnih oseb prevajale po new yorških ulicah kot jabolka ali krompir.

Toda poročila čisto samozavestno pripovedujejo, da ni eksplozije financiral nihče drugi kot ruski komunisti, in da je Linde celo priznal, da mu je bilo obljubljenih \$30,000, ako bo šlo vse po načrtu.

V očigled dejstva, da je policija v slučaju omenjenih dveh Italijanov z istotako veliko gotovostjo trdila, da je našla prava zločinca, smo prisiljeni, da novo razlago wall-streetške eksplozije istotako ne vzamemo takoj preveč resnim.

"Gospa, ki je bila v Parizu".

"Gospa iz Pariza" je bila zadnja prireditelj slov. dram. družstva "Ivan Cankar". Predstavljala se je zadnji nedelje, popoldne in zvečer. Vzbudila je veliko nepričakovane življenja, smeha in zadovoljstva. Ta predstava je po mnenju zastopnega občinstva najboljša v letošnji sezoni.

Kritika!
Ne vem, če bi bilo umestno in razmeram upravičljivo, če bi presojavale sodil zastopane karakterje, ne da bi videl tesnobo, ki takorekč omejuje našo dramatično v Clevelandu. Razmere so nam znane in obenem kričeče, da živimo le pod njih vplivom. Požrtvovalni trud naših igralcev in neupogljiva delavnost igrigov-dije, ki je v razpoloženju, da žrtvuje vse svoje osvojene zmoglosti, pač ne zasluži nepremišljene obsodbe, ampak le zahvalo in priznanje, da ima to, kar zastopa naš "Ivan Cankar". Naša dramatika je danes le to, kar more biti v danih razmerah. Res je, da igralci sementertje ne prenesejo kritike tuda na drugi strani nam kažejo sposobnosti v zastopajočih karakterjih tako odsevajoče in upoštevane vredne, da potrebujejo našo vsestransko oporo in pomoč.

Tudi gola resnica je ta, da bi radi videli vse najboljše in koliko mogoče popolno, toda pomislimo obenem: Koliko smo pripomogli k temu užtku, da smo opravičili do te zahteve, če se nam je dala prilika do besede in nastopa.

Dobrih igralcev in igralke je malo. Poglejte, kaj se tukaj vse zahteva: Dobra volja, vztrajnost, žrtvovanje — spoznanje svoje karakterje, prirojeno veselje in talent, a glavno: Spoznavanje drugih karakterjev ter osvojitve istih, kar pa more storiti le tisti, ki je dober opazovalec v vsakdanjem življenju. Veliko pisateljev imamo

do današnjih časov, toda koliko odstotkov jih je bilo izmed njih, ki so se posvetili, da so pisali igre. V povesti se lahko opiše posamezne značaje, toda v dramatiiki morajo biti opisani v govorici nastopajočih vlog. Vsaka beseda je važna. Ni čudno, če kdo pre-

sluši nekaj stavkov, pa že drugače sodi osebo, ki nastopa pred njim. Morebiti bo kdo vprašal: "Kje in kdaj se more najboljše opazovati človeške značaje?" — Odgovor: Vsak čas in pod vsakimi okoliščinami. Opazujte obzore, kaj tere srečate na cesti, dokler ne pridete do samosvoje odsodbe: kakšen karakter nosi ta tujec na prvi pogled po obrazu, postavi in splošnem obnašanju. Studirajte pomen človeških oči, glasu, kretenj, kakor tudi poteze na obrazu. Maj-

hne osebe imajo gotove lastnosti, kako izraža veselje, žalost, zaničevanje, odobravanje, dobro voljo, mržnjo, naklonjenost, odpuščanje, itd. Naštudirajte te karakterje; osvojite jih, kadar ste poklicani, da jih pokažete na odru.

Nova teškoča: Vsak človek ima svoj karakter, ki je soroden le z nekaterimi družimi, katere on takorekč lahko z malo oviro predstavlja na odru. Nesmiselno je, če kdo trdi, da ena oseba lahko igra v različnih ulogah. To smo zasledili že nštetokrat, in to še videlo tudi v zadnji predstavi.

Mr. John Steblaj je kazal dober humor, komik je bil, tako, da je stvaril karakter po ljudski sodbi: "Poglej ga Charlie Chaplin!" Ampak smeha je bilo dosti, da se je vsak nasmejal ta večer. Da li odgovarja to posnemanje karakterju, katerega si je zamislil avtor "Gospa iz Pariza", o tem ni mogoče dilo občinstvo, katero se včasih nevedoma in iz navdušenja malo pomoti.

Spominjam se prizora iz neke igre, v kateri je nastopal igralec, ki je z majhnimi hibami predstavljal hinavca, pohlepneza in skokuhu tako živo, da se je občinstvu zameril s nuznjo in sovraštvom v srcu. Tehnično niso sodili, da je najboljši igralec, ampak rekli so: "Ta je igral slabo."

Sočutje do nesrečnega je premagalo tehnično obsodbo nad predstavljačim karakterjem.

Upam, da Mr. J. Steblaj ne bo štel mnenja v zlo, ampak naj nosi zavest, da je neprekosljiv v karakterjih, katere je predstavljal v nekaterih prejšnjih igrah.

Večkrat smo že videli gospo Trugerjevo, v tem ali onem nastopu. Z ozirom na vse prejeme-skaterega drugemu nemogoče.

Vstrajnost, temperenca in mirno

sišli nekaj stavkov, pa že drugače sodi osebo, ki nastopa pred njim. Morebiti bo kdo vprašal: "Kje in kdaj se more najboljše opazovati človeške značaje?" — Odgovor: Vsak čas in pod vsakimi okoliščinami. Opazujte obzore, kaj tere srečate na cesti, dokler ne pridete do samosvoje odsodbe: kakšen karakter nosi ta tujec na prvi pogled po obrazu, postavi in splošnem obnašanju. Studirajte pomen človeških oči, glasu, kretenj, kakor tudi poteze na obrazu. Majhne osebe imajo gotove lastnosti, kako izraža veselje, žalost, zaničevanje, odobravanje, dobro voljo, mržnjo, naklonjenost, odpuščanje, itd. Naštudirajte te karakterje; osvojite jih, kadar ste poklicani, da jih pokažete na odru.

Nova teškoča: Vsak človek ima svoj karakter, ki je soroden le z nekaterimi družimi, katere on takorekč lahko z malo oviro predstavlja na odru. Nesmiselno je, če kdo trdi, da ena oseba lahko igra v različnih ulogah. To smo zasledili že nštetokrat, in to še videlo tudi v zadnji predstavi.

Mr. John Steblaj je kazal dober humor, komik je bil, tako, da je stvaril karakter po ljudski sodbi: "Poglej ga Charlie Chaplin!" Ampak smeha je bilo dosti, da se je vsak nasmejal ta večer. Da li odgovarja to posnemanje karakterju, katerega si je zamislil avtor "Gospa iz Pariza", o tem ni mogoče dilo občinstvo, katero se včasih nevedoma in iz navdušenja malo pomoti.

Spominjam se prizora iz neke igre, v kateri je nastopal igralec, ki je z majhnimi hibami predstavljal hinavca, pohlepneza in skokuhu tako živo, da se je občinstvu zameril s nuznjo in sovraštvom v srcu. Tehnično niso sodili, da je najboljši igralec, ampak rekli so: "Ta je igral slabo."

Sočutje do nesrečnega je premagalo tehnično obsodbo nad predstavljačim karakterjem.

tem nastopu veliko več originalnosti, izpremembe v glasu in zahtevajočih kretnjah. Ona je igrala: ž njo se mora računati, kadar se išče podobnih karakterjev z ozirom na postavu, govor, kretnje in karakteristiko. Pri tem se niti misliti ne sme, da je to višek njenih sposobnosti, ampak v boljših razmerah in povolnih ugodnostih bi nam ona pokazala to, kar nam predstavljajo profesionalni igralci na prostornih odrih, in dvorinah, ki bi odgovarjale dramatičnim predstavam.

G. Trugerju bi veljalo isto, kot je omenjeno v prejšnjem odstavku. Tuda zamolčati se ne more, da je bil to naštudiran karakter. pri popoldanski predstavi ga je nadlegovala bojazen, škoro skrb, katerega je spravila v malo zadrego, ki pa je odsevala originalno v tistih nastopih, kjer vloga sama zahteva ta značaj. Zvečer, ko si je osvojil, zaživel je tisto življenje, na katerega nas spominja karakter predsednika Lincoln: velik po postavi, premišljen v besedah, strog in samosvoj, toda dober in usmiljen; kakor bi govoril kretnje: Tako je, pa nič drugače.

Gospa Kasteličeva je bila po mnenju navzočih zelo pohvalna — dobra, kaj dajala je povod do smeha in presenečenj. V postev pridejo pri nji trije karakterji: Ameriška koketka — pariška splet-karica — starokrajška predmet-na družabnica, ki ima dehod v višje sloje. Da li se morejo združevati ti karakterji, to prepušča-mo sodbi posameznika, a ga. Kasteličevi priznanje, da se je potrudila doprinesiti najboljše pred naše zasledovanje.

G. Kovačič, vseskozi delaven pri dr. "Ivan Cankar", je pokazal svoje možnosti v najboljši volji, da zadosti karakteristiki njegove vloge. Seveda, vojaki so vojaki, in življenje isega pozna le tisti, ki je služil cesarja.

Drugi: Gospodična Koprivčeva, g. Komar, Klemenčič in Švigelj, to nam že v prejšnjih predstavah pokazali, kaj premorejo. Veselje do dramatike jim naganja, da so nam v danih razmerah do-brodošli in opoštevanja vredni.

G. Skuk, režiser dr. "Ivan Cankar", je sicer čista oseba, katere se ne vidi na odru, ampak toliko več pri učenju, delu in zanimanju za dramatično — temu pa: Čim več moči, boljša izbira — dobri igralci so režiserjevo zadovoljstvo in priznanje od strani občinstva, da prevladuje situacijo. Zado-voljni smo lahko, da se žrtvuje ter dosega vsepehe, katere je mar-skaterega drugemu nemogoče.

Vstrajnost, temperenca in mirno

sišli nekaj stavkov, pa že drugače sodi osebo, ki nastopa pred njim. Morebiti bo kdo vprašal: "Kje in kdaj se more najboljše opazovati človeške značaje?" — Odgovor: Vsak čas in pod vsakimi okoliščinami. Opazujte obzore, kaj tere srečate na cesti, dokler ne pridete do samosvoje odsodbe: kakšen karakter nosi ta tujec na prvi pogled po obrazu, postavi in splošnem obnašanju. Studirajte pomen človeških oči, glasu, kretenj, kakor tudi poteze na obrazu. Majhne osebe imajo gotove lastnosti, kako izraža veselje, žalost, zaničevanje, odobravanje, dobro voljo, mržnjo, naklonjenost, odpuščanje, itd. Naštudirajte te karakterje; osvojite jih, kadar ste poklicani, da jih pokažete na odru.

Nova teškoča: Vsak človek ima svoj karakter, ki je soroden le z nekaterimi družimi, katere on takorekč lahko z malo oviro predstavlja na odru. Nesmiselno je, če kdo trdi, da ena oseba lahko igra v različnih ulogah. To smo zasledili že nštetokrat, in to še videlo tudi v zadnji predstavi.

Mr. John Steblaj je kazal dober humor, komik je bil, tako, da je stvaril karakter po ljudski sodbi: "Poglej ga Charlie Chaplin!" Ampak smeha je bilo dosti, da se je vsak nasmejal ta večer. Da li odgovarja to posnemanje karakterju, katerega si je zamislil avtor "Gospa iz Pariza", o tem ni mogoče dilo občinstvo, katero se včasih nevedoma in iz navdušenja malo pomoti.

Spominjam se prizora iz neke igre, v kateri je nastopal igralec, ki je z majhnimi hibami predstavljal hinavca, pohlepneza in skokuhu tako živo, da se je občinstvu zameril s nuznjo in sovraštvom v srcu. Tehnično niso sodili, da je najboljši igralec, ampak rekli so: "Ta je igral slabo."

Sočutje do nesrečnega je premagalo tehnično obsodbo nad predstavljačim karakterjem.

Upam, da Mr. J. Steblaj ne bo štel mnenja v zlo, ampak naj nosi zavest, da je neprekosljiv v karakterjih, katere je predstavljal v nekaterih prejšnjih igrah.

Večkrat smo že videli gospo Trugerjevo, v tem ali onem nastopu. Z ozirom na vse prejeme-skaterega drugemu nemogoče.

Vstrajnost, temperenca in mirno

več za ubogo Ameriko. Nabrane je bilo precej krompirja, makaronov, itd. in trgovci so se zelo lepo odzvali, toda oni ne morejo živeti velike lačne armade. Sam ne vem kaj bo sedaj na zimo, paša je pod snegom, denarja ni, delati ne pustijo, policija, katere je v vojnem času priganjala ljudi k delu je razpuščena, in vlade delavci tudi nimamo svoje (po svoji krivdi). Unija se majo; kar mislim s tem reči je to, da imamo dosti moči, ki so slabši kot babe. Če Anderson pomiga z brado je joj! Dolarji so ohratji, da bi pa ljudstvo učili in vodili, tisto je njim deveta briga. Imel sem čast poslušati predsednika U. M. of A. iz 16. okraja in revež se je izrazil, da je demokrat in še pomenen je na bivšo Wilsonovo administracijo. Take kozle brijejo delavski voditelji in zato so prosti, če bi bili boljše bi bili že v ječi kot je Debs in drugi. Zdi se mi, da bomo z njimi dosegli malo ter samo začasno.

In še več iz naše, ne naše temveč iz kapitalistične doline. Če pride kak delavec iz juga v druge kraje za delom se ga navadno nazivlje "škeb in juga", toda pogledje koliko so ti delavci trtovali za ohranijo unijo. Skoaj leto dni so trpeli pomanjkanje in porabili vse prištradanecente. Kompanije so videle, da jim bo sčasoma mogoče doseči vse kar hočejo. Pred tremi meseci so izdali naznanilo, da so pripravljeni dati delo in pa čeno. Toda nič niso opravili. Delavci so bili še vstrajni. Takrat je bila plača nekako 20 odstotkov višja kot danes.

Ko so videli, da ne spravijo ljudi delat za manjšo plačo, so isto se bolj znižali in pristavili, kadar boste pripravljene delati povejte in pričenmo takoj. In vse, ilovice ni tu kot v Rusiji in ljudje so šli prosit da grede delat za 51 centov od tone (2,240 funtov velik ton) s strojem, pod pogoj, da sami kupujejo stre-ljivo. Preje je bila plača \$1.00. Druga jama preko vode, v W. Va. je tudi prišla sprejemati delavce nazaj pod istimi pogoji. Preje so imeli od toha in sedaj 70 centov.

Nekateri pravijo, da se mora biti tiho o takih stvareh, jaz pa mislim, da je lepše, da bi cel svet vedel, kaj se vse dogaja v tej toliki opevani Ameriki. Slučajno če bi mokalji, kaj delamo in kaj se dela z nami, smo podobni diplomatom, ki kričijo, kaj bodo napravili pa ni vse skup nič drugega kakor da par

(Dalje na 3. strani.)

Lepi striček

— Guy de Maupasant. —

Forestier je vstal: "Dobro; torej zbogom. In na svidenje jutri. Pa da ne pozabiš: rue Fontaine, 17, ob pol osmih."

"Velja; na svidenje jutri. Hvala ti."

Stisnil sta si roko in žurnalst je odšel.

Takoj, ko je izginil, se je počutil Duroy prostega, in iznova je občeval vesel zlatnika v svojem žepu; nato je vstal, pohitel v gnečo in jo preiskoval z očmi.

Kmalu ju je ugledal, tisti dve ženski, plavovlaske in črke, ki sta romali, drzni beračici, še vedno med gručami moških.

Šel je naravnost proti njima, ko pa je bil čisto blizu, mu je upadel pogum.

Črnka mu je rekla: "Ali se ti jezik že razvezal?"

On je zajecjal:

"Boga mi," — samo to, nič drugega mu mi hotelo iz ust.

Vs trije so stali sredi šetališča in zagostili vrvenje sprehajalcev okoli sebe.

Tedaj ga je hipobla prašala:

"Ali greš z menoj?"

In on, trepetajoč od sle, je odgovoril sirovo:

"Gren, ampak samo en tvoj imam v žepu."

Zasmejala se je malomarno: "To nič ne de."

In prišla ga je za roko, češ, ti si moj.

Ko sta odhajala, je pomislil, da mu ostane še dvajset fračkov, in z njeni si lahko izposodi črno obleko za jutri večer.

II.

"Kje staneje nekaj gospod Forestier, prosim?"

"V tretjem nadstropju, vrata na levi."

Hišnik mu je odgovoril z ljubeznivim glasom, iz

katerega je zvenelo primerno spoštovanje od njegovega stanovalca. In Duroy je odšel po stopnicah.

Nekam v zadregi je bil, plah, nerodno mu je bilo. Privkrat v življenju je imel frak na sebi, in vznemirjal ga je celotni vtisk njegove oprave. Čutil je, da je vsakakor pomankljiva; čevlji niso bili lakasti, četudi sicer še precej fini, zakaj on je koketiral z nogami; srjaco si je bil kupil prav tisto putro v Lavru za štiri franke petdeset, in premalo trdo opraje se mu je začelo že mečkati. Njegove druge srajce za vsak dan so bile vse kolikor toliko obdelane, tako da ne bi bil mogel ob-leči niti najbližje.

Malo preohlapne hlače so preslabo očrtavale obliko nog, so se mu optelele okoli meč, bile so videti obnošene, kakor se sploh pozna izposojeni obleki, da ni umerjena za ude, na katere je zaslja kar slučajno. Edmo frak je bil še dokaj v redu, ker je našel takega, ki mu se je približno pedla.

Počasi je stopal po stopnicah, srce mu je bilo od nasproti sebe gospoda v goli, ki ga gleda. Tako blizu sta si stala, da se je Duroy nehote za korak umeknil, potem pa osupel obstal: saj to je bil on sam, gledal je iz visokega zrcala, ki je segalo do tal in podaljševalo hodnik prvega nadstropja v dolgo perspektivo. Veselje ga je prešinilo, toliko boljši je bil videti, nego si je bil mislil.

Doma je imel samo majhno ogledalce, pred katerim se je bil, zato se ni mogel videti v njem vsega hkrati, in ker je gledal samo posamezne dele svoje improvizirane obleke, in se te površno, so se mu zdeli nedostaki vse hušji, in kar stresalo ga je ob misli, kako smešno je našemljen.

A glej, ko se je vzrl iznenada v zrcalu, se niti spoznal ni, mislil je, da je kdo drugi, človek iz boljših krogov, ki se mu je zadel na prvi pogled prav spodoben in kakor iz škaflice.

In sedaj, ko se je še natančneje opazoval, je spoznal, da je celotna podoba res zadovoljiva.

In potem se je študiral, kakor delajo igralci, kadar se vadijo svojih vlog. Nasmehnil se je samemu sebi; si ponudil roko, delal kretnje, izražal razne občutke: presenečenje, dobro voljo, pritrditev: poskušal je zadeti različne stopinje smeha, in pomenljive poglede, s katerimi bi se pokazal damam uslužnega in jim dopovedal, da jih občuduje in poželi.

Na stopnišču so se odprla vrata. Ustrašil se je, da ne bi kdo zalutal, zato je pohitel brzo navzgor, vendar ga je skrbelo, da ga je videl kateri izmed gostov njegovega prijatelja ob tem spakovanju.

Ko je prišel do drugega nadstropja, je zapazil tudi tam zrcalo in je začel stopati počasneje, da bi se gledal, ko pojde mimo njega. Njegova vnanost se mu je zadelala res elegantna. Tudi hlače zelo dobre. In silna samozavest mu je napolnila dušo. Brez dvoma uspe s to svojo postavu, s svojim hrepenenjem po čem višjem, z odločnostjo, ki se je zavedal, in s svojim širokovestnostnim mišljenjem. Prijelo ga je, da bi bil najrajši stekel skokoma poletel do zadnjega nadstropja. Ustavil se je pred tretjim zrcalom, zasukal si brke po svoji strani, privzdignil klobuk, da si popravi lase, in zamrmral polglasno, kakor je sploh pogostoma govoril: "Imenitna iznajdba ta!" Potem je iztegnil roko do zvenca in je pritisnil.

Vrata so se skoraj takoj odprla in pred njim je stal strežnik v črnem fraku, zastaven, obrt, tako popoln v vsi svoji opremi, da je bil Duroy zopet v zadregi, ne da bi razumel odkod ta čudna zmedenost: nemara, ker je nezavedno primerjal kroj obeh oblek. Ta lakaj z lakastimi čevlji, je vzel svrtnik, ki ga je nosil Duroy preko lakta, ker se je bal, da ne bi bilo videti madežev na njem, in je prašal:

"Koga smem javiti?"

Natò je privzdignil portijero in je zaklical ime v salo-

len, kamor je bilo vstopiti.

A Duroy je nenadoma minila vsa sigurnost, pla-host ga je obšla in sapa mu je zastajala. To je bil nje-

gov prvi korak v tisto življenje, ki si ga je dolgo zažel, o katerem je že toliko sanjal. Mlada ženska, plavovlaska, je pričkavala stoji, čisto surna v veliki, jasno razsvetljeni sobi, polni zelenja, kakor cvetličnjak.

Kar ostrmel je, popolnoma zbehan. Kdo je ta dama, ki se mu smehlja? Zdjaci se je spomnil, da je Forestier oženjen; in misel, da bi utegnila biti ta lepa, elegantna blondinka žena njegovega prijatelja, ga je še celo zmešala.

Zajecjal je: "Gospa, jaz sem..." Ona mu je prožila roko: "Vem, gospod. Charles mi je povedal, kako sta se sinoči sestala, in zelo me veseli, da je imel dobro misel in vas je povabil za nočjo k nam na dino."

Zardel je do ušes in ni vedel več, kaj bi rekel. Čutil je, kako ga precenjuje, preiskuje od glave do pete, da ga tehta in sodi.

Hotel se je opravičiti, najti kak izgovor za nedostanke svoje toalete: a nič mu ni prišlo na misel, in tudi upal se ni dotekniti tega kočljivega predmeta.

Sedel je na fotelj, ki mu ga je ponudila; in ko je začutil, kako se vpi-giba pod njim elastični in voljni žamet stola, kako se mu telo vgreza v mehko, kako ga ta ljubeznivi sedež z oblažinjeno naslonom in stranskimi oprimi rahlo podpira in objema, se mu je zadelo, kakor da vstopa v novo, prelesto življenje, kakor da se je polastil nečesa dragocenega, da je nekaj postal, da se je izkopal; in gledal je gospo Forestier, ki ni obrnila niti za hip oči od njega.

Imela je obleko od blede-modrega kašmira, ki ji je ugodno očrtavala vitki pas in bujna prsa.

Polt lehti in nedrja ji je gledala iz pene belih čipk s katerimi so ji bili obšiti životeč in kratki rokavi; lasje vzdignjeni na teme, so se ji na tilniku malo kodrali in so ji plavalji v lahmem, puhastem oblaku okoli vratu.

(Dalje prih.)

FAROVSKA KUCHARICA

ČESKO SPISAL J. Š. BAAR

Poslovenil Fran Albrecht.

(Dalje.)

„A jaz bi tega ne delala...“
 „Ne delala, ne delala, kaj naj počneš! Vse stori človek zavoljo ljubega miru. Naš kaplan,“ je spet trdo rekla Kokovska, „to je takšen bratoščinar, vseh sort ljudstvo lazi k njemu, nekaj od bor se shaja pri njem, cele grupe otrok hodijo k nam po knjige in to vedno v soboto, ko snazimo, češ ker imajo ljudje v nedeljo največ časa, poštokljajo in pomažejo vse, včasih jokajo od jeze, jaz pa še črhni ne smem.“
 V tem so se okna stresla od strele in zunaj je zasvirala godba.

„Se je že pričelo,“ so vzklikale vse in se radovedno zgrnile k oknu, pod katerim so se na trgu drenjale ogromne množice ljudi.

„No, to smo ženske,“ se je smejala Reza, „tu pri kavi klepetamo in zamudimo kraso veseličico.“

Kakor priljepljene so stale vse pri oknih. Zdolej se jim je nudila neizčrpna snov za razgovor in kritiko. Niso se genile, dokler ni bilo konec. Mračilo se je že, ko je gospa Sivka še vsevкуп napojila za na pot z gorčkim čajem ter se razslovila z milimi gosti. Vse so odšle vesele in vzradoščene, edino Reza z novim črvom v srcu — „smejale so se mi, da nimam služkinje,“ jo je žgalo v duši in še je čutila rdečico, ki ji je oblivala lice. „Služkinjo, služkinjo,“ si je želela iz vse duše, „da bi se lahko pobahala kot druge,“ in je bila uverjena, da bo šele potem zares gospodična. Sicer pa ji bo moralo to dekle reči „gospa,“ da, gospa si da reči od nje. In vsi

pot se je, bližajoč se na sanah Dubcu, veselila tistega hipa, ko jo ogovori zdaj še neznana služkinja s to besedico: „gospa.“

„Da, moram jo imeti,“ se je odločila, ko je ležala s sani — ta misel je ni zapustila, venomer se je pečala z njo in ko jo je zvečer po večerji prašal kaplan Beneš:

„Kako pa je bilo v Lisovem, kaj ste tam videli? Povejte vendar!“

„Sam bi morali iti,“ ga je odbila, tožila, da jo boli glava in naglo odšla, ne da bi nocoj spremljala gospoda do njenih sob. Drugi dan je tožila, da jo boli v križu, drugič je imela trganje v bokih, potem ji želodec ni bil v redu, tožila je, da ji gre vsa kri v glavo, če se skloni, skratka, bolehalo je. Tudi oba gospoda je zanemarjala. V sobah jima ni otirala prahu, v vrhjih pogosto nista imela vode, tuptatam je bilo kosilo mesto ob poldne šele ob polni, dokler ni opazil sam gospod župnik:

„Režika, kaj pa je to, že nisem imel svetilke nalite, ugasnila mi je sredi najlepšega dela, tudi vžigalice in sveče niso bile na svojem mestu,“ jo je kregal.

„Slednjič!“ je radostno zavdihnila Reza v duhu, a je takoj skesano dejala:

„Naj mi blagovolijo to oprostiti. Ali naj se mar raztrgam? Saj sem za vse sama in odkar sem bolna, me to preveč utruja, ta vročina pri štedilniku in neprestano na nogah...“

„Saj imaš cerkovrčico.“

„Da, imam, toda pride dvakrat, trikrat na dan in gre, ho-

tela sem zelo prositi gospoda, da bi si smela vzeti služkinjo. Dražje to ne bo nič, plačo bi imela isto kot postrežnica, tisti grižljaj pa, ki ga poje, se ne pozna, saj itak dam cerkovnici, kar nam ostane, dve bi se lahko najedli.“

„Služkinjo, služkinjo,“ je ponavljal Peter, misleč, da eno, Rezo, že ima. A ta mu ni pustila misliti do konca.

„Saj tudi rajna gospa mamičica ni bila sama, venomer sem morala biti okrog nje, moja sestra ima brhko dekletce in bi jo rada dala k nam, da bi se v boljši hiši čemu priučila.“

„Moja sestra tudi,“ je dejal Peter ter pomislil na Marenko, s katero je prišla sem nekoč gospa Plahova.

„O, te pa ne, te pa za nič ne“, mu je padla v besedo kuharica, „ta bi mi prav nič ne koristila, hotela bi tu igrati gospodično ne pa služkinje, izgovarjala bi se, da je mečakinja gospodova — jaz pa bi ji bila pokorna, potem raje nič...“

„Pa stori torej, kakor hočeš samo da ne bo več veljalo, saj veš, da nimamo, in glej, da bom imel svoj red, kot sem ga vajen...“

Reza je zavrisnila. Posrečilo se ji je. In ta služkinja bo na njeni strani, sorodnica sicer, „gospa“ pa si da veseno reči od nje in ne „teta“. Sami bosta tu skup in naj se zgodi karkoli, nobeđen ne bo prežal nanjo in je črnil pri gospodu. Z enim udarcem je ubila dve muhi: imela bo služkinjo in odvrnila je nevarnost, da se ji kdaj tista Marenka naseli v hišo. Veselilo jo je, da bo imela samo vrhovno nadzorstvo in bo samo pazila. Razkaže ji vse in zapove toinono. Da, gospa bo, gospa!

Se tisti dan je sedla in pisala sestri, naj pošlje svojo najstarejšo hčer, če se ne moti, osemnajstletno, takoj v Dubec, — vzame si jo za služkinjo in

se pobriga zanjo, da bo videla, da jo ima rada. Dekle si vzame iz prijateljstva, ker lahko postane srečna v župnišču, zato-rej naj jo pošlje čim prej, tem bolje...
 In v resnici, čez teden dni je opustila Reza cerkvnico in nje na nečakinja, mlada, zdrava, rdečelična Ančka je postala služkinja v župnišču.

„Starši so mi naročili, gospa teta, da naj vas lepo pozdravim“ je sporočila Rezi, ko je prišla.

„Ne smeš mi, Anica, reči gospa teta, marveč kar na kratko „gospa“, jo je popravila kuharica in od tega trenutka jo je zdaj ne več Ančka, temveč Anica, zares imenovala „gospa —“

ENAJSTO POGlavJE.

Ni še minulo leto dni, ko se je skočna služkinja privadila od Reze vsemu manjšemu, vsakdanjemu opravilu v župnišču. Naučila se je pospravljati, likati, prati, skuhati običajno kosilo in je poklicala gospodično samo, da po proši sveta ali da bi jo kaj prašala.

Reza je vršila samo vrhovno nadzorstvo. Ničesar se ji bilo treba pritakniti. Roke so ji postale bele, obraz, ki ga ni več palila zgoča soparica razbeljenega štedilnika, nežnejši — vse nje telo, zdravo, dobro rejeno, ne izmučeno od dela, se je razcvetelo in postalo bujnejše...
 „Pomladili ste se, gospodična,“ sta pravili Rezi v obraz gospa ravnateljica in gospa oskrbnikova, s katerima je zdaj pridno občevala.

„Lepo sem se pomladila, ko sem že staro dekle,“ je skromno, a vendar s sladkim smehljajem na ustnicah odgovorila Reza, toda je vedela, da ji ne laskata, zakaj zrcalo, v katerem se je poslednji čas neštokrat vsak dan ogledovala ter se obračala pred njim, je pritrjevalo hvan obeh prijateljic. Oprajoč se na to, se je z vsemi sredstvi gladave ženske nečimernosti trudila zvišati svojo prirodno lepoto in čare... Oblačila se je čisto, izbrano, se skrbno umivala, čelada in frizirala lase, si dala vstati nove zobe in bradavico, ki ji je sprva dobro stala, odstraniti lica, ko so se se jel na nji kodrati lasje...
 A tudi svojo dušo si je tako strojila in pazila nanjo. Hotela je, da bi se ne govorilo o nji samo, da je lepa, marveč tudi, da je naobrazena. Zato je posedala na vrtičku pred župniščem s časopisom ali knjigo v roki, lovila besedne obrate in izraze gospodov, ter jih uporabljala, zlasti tuje; najbolj pa je ljubila latinske ter se je neizmerno rada pobahala z njimi. Bila je ponosna na to, če je gospod kaj potreboval, da se ji je posrečilo to najti. „Ali rabi velečastiti gospod brevir? A tako, še direktorji naj vzamem s seboj, kajne?“

Kadar se kaplan ni mogel česa spomniti ali pa, če je bral o nečem v časopisu ter ni vedel, kje je, se je tako ponudila Reza: „Trenotek, prosim, prinesem gospodov katalogus cleri.“ Cisto pravilno je podala katekološki matriko, knjigo, časopis — številko časopisa. Sama je z veseljem urejala knjige, jih znavala po številkah in letnikih... Imela je izboren spomin, iz uradnih listov in časnikov si je zapomnila imena oseb in far, važne dogodke, tako da sta se čisto gospod župnik in kaplan obračala do nje s tem ali onim prašanjem. „Gospa tatarica, kako je to bilo?“ se je smejal kaplan Beneš Rezi ter je imel svoje nedolžno veselje pri tem, da je ušil Rezo latinsko: — „tu je besednjak, do jutri mi priložite tale odstavek: Curastique, uti Curastique spiras.“ — Reza se je mlačila in trpila. Slednjič se je odločila iti k gospodu župniku. Ta pa jo je nagel, godrnjače nekaj oglopustil in lističa.

Celo vrsto ugank in rebusov iz Svetozara in Zlate Prage je imel kaplan napisanih v notesu ter je mučil z njimi Rezo, ta pa se je brzo naučila reševati in čitati jih, da se je mladi duhovnik pogosto resnično čudil njeni bistroumnosti...
 Ona pa mu je bila hvaležna za to, da se ponižuje k nji, jo počuje, se bavi z njo ter jo obražuje. Za god mu je podarila krasne zavese k obema oknom, kradla je gospodu na vrtu najlepše cvetlice in jih stavila Benešu na pisano mizo. Sama je skrbela, da je bilo v kaplanovi sobi pospravljeno in počisto, zlagala mu je perilo v omari in mu ga vsako pot oškropila z rezedinim parfomom, ki ga je rabila sama in po katerem je vedno dišala...
 Tudi drugače je bila naklonjena kaplanu. Če je bil kdaj dogodne doma, mu je gotovo ob desetih prinesla nekaj „za podzobe“ in ko se je branil, da ne zahteva tega, se je razžalostila in ga je zroč mu v oči z bolestnim izrazom na razžutenem licu prašala: „torej dobim spet košarico?“ — potem pa se je razgovorila, kako gospod župnik gospoda kaplana ceni, kako ga ima rad in zato bi mu tudi ona, kuharica, vse storila, ko vidi, kako se peha in trudi za velečastitega, zanj poučuje, pridiguje, poje velike maše, opravlja popoldansko opravilo, piše v pisarni, ona ve ceniti trud in mu vse agodi, samo reče, ukazuje naj — kakor doma — — —
 In kaplan se je v istini čutil srečnega in zadovoljnega na svojem mestu, delo mu je bilo po rudi. Seminarska bledica je že favno zapustila njegovo belo lice, obraz se mu je narahlo napihnul in pordečil, vrat mu je narastel in pod brado se je lahno spuščal h kolarju mehki, rahli, kakor iz masla zgneteni podbradek.

„Gospodu kaplanu prijeto pri nas,“ so govorili ljudje.
 „Hvala Bogu — prijeto,“ je odgovoril duhoven, „zdrav sem — in zadovoljen.“
 „Kaj pa kuharica — Reza? — Ali da mir?“ — Beneš se je spočetka presenečeno čudil, a takoj so mu ljudje uslužno in voljno jeli razlagati:
 „Imeli smo tu nadvse vrliga kaplana, ne moremo pozabiti nanj — a ker se ji ni klanjal, ga je pregnala in izpodrinila.“
 Tako so govorili, hoteli, da bi jim povedal, kaj sodi on o kuharici, kako izhaja z njo, da bi jim dal snovi za razgovor in besedičenje. Ko pa je molčal kot grob in ne da bi odgovarjal, napeljal pogovor drugam, so prašali mežnarja in njegovo ženo, dokler niso izvedeli, da pravi Rezi gospodična in da jo naprej pozdravlja... „A, ta ji je všeč, no, ta bo ostal tu, ker ona to hoče,“ in del ljudskega sovraštva se je zato, ker se kaplan ne prekerja s kuharico, prenesel tudi nanj.
 In to sovraštvo je rastlo. Čim dalje natančneje so izvedeli ljudje, kako kuharica v župnišču neomejeno vlada. „Gospod župnik ne opazi ničesar, razen tek svojih kritic in knjižic.“ „Slepo ji zaupa.“ — „Ona pa — ona si debeli možnjo,“ so izpregledali farani ter pretresali domače življenje Petra dubskega. Srdili so se na Rezo, četudi jim ni osebno ničesar storila. A sovraštvo jih je liki lovski pes sčevalo proti nji. Zavidali so ji, da je iz dekle postala takšna gospa, zavidali ji, da ničesar ne dela in se dobro ima ter krasno oblači, da se kmeticam izogiblje ter se družin pajašči samo z gospemi.
 „In če pride človek v župnišče, mora najprej k nji.“
 „Zasliševanju ga podvrže“ — „vsem se ji mora zaupati“ — „potem pa reče s tistim svojim cukrenim glasom: „velečastitega ni doma, a jaz mu že povem to.“ Tako in enako so jo zasmejevali, posnemajoč njen glas. Do izvestne mere so tudi imeli prav. Reza res ni puščala vsakogar

z vsako stvarjo k gospodu župniku. Hotela mu je priznati, klicala je raje kaplana, ni ga marala motiti pri delu, vrh tega pa je imela pri tem tudi svoj samopašni nagib.

„Toliko čudnih ljudi prihaja sem“, je govorila, „nobeđen bi ne rekel o njih, da so berači in vendar beračijo.“ To so bile razne zbirke, člani, nabirajoč prispevke, komiteji, vabeč na zabave, venčke, gledališke igre, neizštudirani ljudje, iz služb odpuščeni, brez mesta in opravila, nesrečnejši v vsem svojem bistvu stramujoči se beračiji in ne umevajoči, včasih tudi delomrznosti, čakajoči na naglo miloščino par grošev, toda najmanj po en ali dva goldinarja. Reza je vedela, da se Peter ne vzdrži, ne odreče, da ni nič v stanu kaj takega storiti in reči, zato je sedela spodaj, sama odprla slehernemu ter vsakega prišleca

temeljito pregledala, ga pretipala s prasnji, preiskala, prodrla ga z očmi in preocnila, kaj bi nogel želeči.
 (Dalje prih.)

DOPIS.

(Dalje iz 2. strani.)

ih pa časopisih grmi in treska nakar je vsega konec.

Upanje imamo, da pride čas, da ne bo vse padlo za domovino. Priti mora in sicer čim prej tem boljše. Sedaj pa sodite sami čitatelji, čigava bo krivda, ako pride kdaj do viharja, kakoršen je nastal v Mingo W. Va.

Pozdrav vsem rojakom ter vse se le praznike v žalostnih časih.
 L. K.

Ely, Minn. — Družini Anton Boljka je umrl dvestletni sinček Johnny.

Jos. Klemenčič se je podrgel operaciji za apendicitis (slepič).

GRDINA'S SHOPPE

Samo do Božiča

Vam nudimo, da si izberete najmodernejši klobuk po vašem okusu za praznike po neusmiljeno nizki ceni. Velika zaloga ženskih in otroških klobukov na tej razprodaji so najboljše izdelka, moderni in primerni da se rabijo za vsak slučaj.

Namenili smo se, da obdarimo vse naše odjemalce za božične praznike in Novo leto s tem, da jim bomo prodajali klobuke po tako nizki ceni, ki je manj kot polovična današnje veljave. Več kot polovica je darilo.

OD 98c NAPREJ

Ako ne najdete v tej zalogi klobuka za vas, vam ga naredimo po naročilu.

Lepo darilo podarite sebi, otrokom ali prijatelji ako kupite klobuk.

Pridite in oglejte si to zalogo.

Grdina's Shoppe,
 6111 St. Clair Ave.

DOCTOR BAILEY, "Specijalist"

Zdravi nove in zastarele bolezni moških in žensk že 21 let. Najnovejša metoda in gotov uspeh. Ako trpite od zastrupljenja krvi, kožnih bolezni, revmatizma, srea, pljuč, želodca, jetnih, zlati žili, pokažja, nosu, grlu in krola.

Pojdite k njemu in ozdravite. On vam da ono slovečo krvno zdravilo 606 in 914. Tudi najkasnejše električno in X-Ray zdravljenje. Vse zdravljenje opravlja Dr. Bailey sam, osebno in zaupno. Njegovo delo je najboljšo, njegove cene najnižje.

Mi govorimo Slovensko.
 Uradne ure od 9:30 dop. do 8. zv. Ob nedeljah od 10 dop. do 1 pop.
 5511 Euclid Ave. blizu E. 55 St. Drugo nadstropje soba 222
 Cleveland, Ohio.

X-RAY PREISKAVA \$1.00

ZA ZABAVO IN POUK

— čitajte —

"V močvirju velemesta"

Roman iz življenja priseljenke v Ameriki
 CENA 50c.

Naročite pri
 Ameriško-Jugoslovanska Tiskovna Družba
 6418 ST. CLAIR AVE.

DR. RAY SMITH

VPRAŠAJTE VAŠE PRIJATELJE O
 ZOBOZDRAVNIKU

na 6701 St. Clair Ave.

Uradne ure od 9. dne. do 9. zvečer.
 Urad zaprt cel dan ob nedeljah, sedah in postavnih praznikih.

Tel. Main 2063 O. S. Cent. 1690

John L. Mihelich

SLOVENSKI ODVETNIK

902 Engineers Bldg., vogal St. Clair ulice in Ontario.

PODRUŽNICA:

6127 St. Clair Ave., — Tel. O. S. Princeton 355-R.

ZAKAJ?

ZATO: Ker hočete dnevnik, ki se bori za vaše interese in ker je istega nemogoče izdajati brez oglašov —

ZATO ker pomeni vsak oglas v vašem listu več dohodkov za vaš list —

ZATO: ker ako kupujete od trgovcev, ki oglašajo v Enakopravnosti, ni potreba od vas nikake žrtve a istočasno pomagata vašemu listu finančno —

ZATO: ker ako omenite trgovcu, da kupujete pri njem zato, ker oglašja v Enakopravnosti, bo dal čim več oglašov —

ZATO: Vpoštevajte najprvo one trgovce ki oglašajo v dnevniku

"ENAKOPRAVNOST"

In naročajte se nanj.

Vedno najnovejše vesti, povesti itd.

Ameriško-Jugoslovanska Tiskovna Družba

Princeton 551

6418 ST. CLAIR AVE.

Clevelandske novice.

— Sinoči se je otvorila letna seja delničarjev Slov. Del. Doma v Kuncičevi dvorani, Collinwood, O. Med navzočnimi zastopniki društva, kakor tudi posamezni delničarji je vladala velika navdušenost, da se prične z gradbo Doma spomlad ali sredi poletja. Prodalo se je vse delnice kolikor jih je še bilo na razpolago, zraven pa je bilo še sprejeto, da se kapital poveča, da bo mogoče še nadaljnji posredniški prijavi za podpis delnic ni moglo postreči, kakor hitro pa bo kapital povečan, bo prihodnji direktorji javnosti naznanili, da so delnice zopet na trgu.

Zborovanje je šlo gladko naprej, s tem se je videlo, da navzočim je bilo veliko na tem ležeče, da se končno prične z gradbo.

Jutri zvečer je nadaljevanje seje in izvoljeni odbor bo do takrat preskrbel načrt, da ga predloži navzočim zastopnikom. Jutri bo torej velepomemben dan za collinwoodsko naselbino, in želeli je, da se pride do popolnega sporazuma in da se seja odloči s gradbo Doma.

Direktorji za prihodnje leto je sledeči: Fr. Birtich, John Gorjanc, Mike Podboj, John Hrovat, Frank Podbevšek, Josip Durn, Frank Keršič, Dan Stakich, John Zupana, Frank Gubanc, Frank Žibert, Leo Boštjančič, Mrs. Ivančič, Mrs. Zalar in Mrs. Dolšak.

— Sta se poslužila popra. Dva roparja sta najprvo s pomočjo popra začasno oslepila Vernon G. Johnsona iz 3141 E. 93 St., nato pa sta ga oropala za \$120. Napad sta izvršila ko je prišel Johnson blizu neke ozke ulice na E. 61 St. in Carnegie Ave. Na Johnsonove klice za pomoč je nekdo poklical policijo iz E. 55 St. in Perkins Ave. Ko je prišel na mesto leteči škodron, ni bilo o na-

padalcih ne duha ne sluha. Johnson je bil prepeljan v bolnišnico, kjer so zdravniki izjavili, da mu poper ni pokvaril oči. Tekom dneva je dobila policija poročila še o treh nadaljnjih ropih.

— Petindvajsetletni George Sherban je sinoči po nesreči ustrelil Coleman Tanseya, lastnika gostilne na 1318 W. 65 St. Sherban si je dal takoj po nesreči odvzeti nekaj krvi, da bi otel življenje Tanseyu, toda bilo je zaman. Sherban je stanoval pri Tanseyevih, in kot se pripoveduje je potegnil sinoči iz žepa revolver, da ga pokaže gospodarju. Nesreča pa je hotela, da se je orožje sprožilo in je krogla zadela Tanseya v trebuh.

— Še pet nadaljnjih kontraktov je bilo včeraj odobrenih, da s novo mestno dvorano popolnoma dogotovi. Vsi kontrakti skupaj bodo veljali nadaljnjih \$35,530. Del tega bo za plumbarsko delo, del za scenarijo na odru, del za posvetovanja in nasvete raznih ekspertov itd.

— Devetnajstletna Margareta Pierce je bila včeraj zajeta skupno z dvema moškimi na Ridge rd. in Brecksville, nakar so bili vsi skupaj obdolženi tatvine avtomobilov. Dekle je takoj priznalo, da je delovalo skupino z roparsko bando, ki je bila aktivna širom mesta. Moška, ki sta bila prijeta z njo vred sta, Geo. Vanhof in Eugene Leonard. Na kraju, kjer so bili zajeti, je našla policija dva avtomobila in en truck, v okolici pa je našla dele kakih desetih drugih avtomobilov.

PISMO IZ BELGRADA.

(Kriza, ki ni kriza, pa je vendar kriza. — Albanska pustolovščina. — Socijalno - politična zakonodaja. — Odbori.)

V Beogradu, dne 15. nov. 1921. Mi smo brez dvoma originalna država. To, česar ves svet ne pozna, iznajdejo naši državniki.

Taka je tudi naša sedanja vladna kriza. Ko je mladi kralj položil zakletvo na ustavo, mu je ministrski svet podnesel ostavko, ki je pa kralj ni sprejel, ampak prosil ministre, da vodijo svoje posle naprej, zagotavljajo pri tem svoje zaupanje napram vsem ministrom. Način, kako je skušal Pašić to demisijsko podati in jo zopet spraviti z dnevnega reda, je originalen, čeprav neparlamentaren, ker skuša krono izigrati.

Ali lisjak Pašić vendar ni večisti gospod, ki bi se mu vsi pokoravali. Pokoravajo se mu sicer demokrati in Turki ter naši samostojni kmeti, a bunijo se mu lastni ljudje. Radikalni klub je, i ako demisijska kabineta od kralja ni bila sprejeta, sam postavil rekonstrukcijo vlade na dnevni red: in tako tičimo globoko v vladni krizi, čeprav je formalno nimamo. Parlament po čiva, odseki so nesklepčni, nihče ne ve, kdaj bo tej krizi konec.

Vzrok krize leži v radikalnem klubu, oziroma radikalni stranki. Radikalci so v opasni notranji krizi, povzročeni iz osebnih in stvarnih razlogov. Osebnih razlogov leže o želji ene tretjine radikalnih poslancev (vseh je 96), da bi postali ministri. Zato zlastnimi ministri niso zadovoljni, da bi pač sami prišli na njihova mesta. Pa tudi stvarnih razlogov je nekaj: Proti ima v radikalnem klubu precej pristajšev, ki mešajo Pašiću štrono; oni so posebno nezadovoljni s kooperacijo z demokrati, naročito pa jurišajo na Pribečevića kot ministra notranjih del. Tudi vprašanje agrarne reforme dela med radikalci zmedo.

Pašić v radikalnem klubu nima zanesljive večine; a njegovi nasprotniki niso edini. Pašić na nekaj sej radikalnega kluba sploh ni prišel; zato so radikalci zamanj sejali. Ko je nazadnje vendarle moral priti, je zmagal le s kompromisno formulo. Radikalni klub je sklenil, da je za nadaljnjo koalicio z demokrati, a na podlagi novih pogojev. Po domače povedano: radikalci zahtevajo za sebe ministristvo notranjih del.

Zato je ta kriza, ki ni kriza, vendarle stopila v kritični štadij. Rešena ne bo kmalu. Končala bo bržčas s tem, da ostanejo demokrati in radikalci še naprej v svojem nesrečnem zakon. Verjetno je tudi da bodo radikalci dobili min. notranjih zadev; zato pa bodo demokrati mogoče dobili ministristvo za zunanjo politiko. Torej ne stvarna osnova radikalno - demokratske koalicije naj se izpremeni, ampak razdelitev političnih korit.

Ni izključeno, da v prihodnji vladni naši slovenski samostojni kmeti ne bodo več zastopani. Pri njih obstoja močna protiministerijalna struja in morda se kmalu znajdejo tam, kamor jim je mesto — pri zemljeradnikih.

Za slučaj pa, da se radikalci in demokrati ne sporazumejo, so edina možnost nove volitve, ki bi pa sicer ne podale zaenkrat bistveno druge slike v parlamentu, kakor je sedanja, ki je dovolj žalostna. Zdi se, da je vsa-

ka druga kombinacija za sestavo vlade izključena, celo tista, ki jo je zamislil ljubljanski „Autonomist“: demokrati, klerikalci, socialisti in ne vem še kdo... „Autonomist“ pravi, da takaj koalicijski nasprotuje s. Etbin Kristan, medtem, ko sta ss. Divac in dr. Korun za njo. Res. zelo nam je žal, da je s. Etbin tako slep: v tako lepo družino brani socializmom! Le pomislite si dr. Žerjava, dr. Korošca skupaj v vladi s — socialisti! E, ne bo kruha iz te moke in žal nam je samo, da ima „Autonomistov“ beograjski dopisnik tako nemirne sanje, ki jih potem prodaja po Sloveniji.

Napisal sem namenoma nekaj vrstic več o tej vladni krizi, da naši prijatelji vidijo, kako se kuha „visoka“ politika — na račun ugleda države in vrednosti dinarja. Socialisti nismo zainteresirani na krizi; nam je vsejedno ali je ta ali ta minister. Sistem se v nobenem slučaju ne bo spremenil in naj nastopi kakoršnakoli oseba na čelo vlade. Najstrožja načelna in stvarna opozicija, ki jo je dosedaj zasledoval socialistični klub, bo naše poslanke vodila in v bodoče. Iz resolucij zadnje seje Socijalistične Zveznice v Beogradu so naše stvarne zahteve razvidne in iz njih izhaja socialistična parlamentarna taktika.

Pred nekaj dnevi je „Jutro“ napadlo Vašega beogradskega dopisnika radj tega, ker je povedal o akciji naše vlade v Albaniji resnico. Ta resnica se ne da izbrisati iz sveta: albansko pustolovščino je aranžiral naša vlada. Da, še več: aranžiral jo je g. Pašić sam, ne da bi niti članov kabineta o njej obvestil. Za sigural si je za svojo akcijo sicer Francoze, ki nas v svojem diplomatskem boju z Anglijo izrabljajo. Angleški ministrski predsednik pa nas je sedaj poklical kot neposlušne paglavce pred tribunal Lige narodov, ki nas po sodil in — obsodil.

Albanska pustolovščina bo zopet škodovala ugledu države in ne bo prinesla nikakih koristi. Ali kar je najmanj ravnotako hudo, mislimo pa, da je še veliko hušje: v Albaniji se preliha kri naših vojakov. Vlada, ki je kriva albanskega zločina in prelivanja krvi, zasluži, da pride na zatožno klop. Med vsemi grehi dosedanjih naših vlad je ta najtežji in najodgovornejši! V resnici žalosten parlament, ki si vse to pusti dopasti!

V zakonodavnem odboru sta v odseku preračunata oba zakonska načrta: o zaščiti delavcev in o socialnem zavarovanju (zoper bolezni, nezgode, iznemoglost in starost). Sprejet je v bistvu vladni zakonski načrt z nekaterimi važnejšimi izpremembami, ki jih je v delavsko korist predlagal poročevalec s. Divac. Žalibog pa ni moglo socialistično stališče prodreti z zahtevo, da naj imajo v zastopstvih zavarovalnice večino delavci. Z vsa energijo sta se minister dr. Kukovec in dr. Žerjav zastavila proti tej zahtevi. Vodili so ju pri stvari strankarsko politič-

ni razlogi, o tem ni dvoma. Zato njuno stališče obsojamo.

Če ne pride kaj posebnega vmes, bo tudi plenum zakonodavnega odbora oba zakonska načrta sprejel. In če prav ne bo žeta oba zakona odgovorjajala vsem našim zahtevam, moramo povdariti, da značita velik korak naprej na potu moderne socialne politike. Delavstvo bo moralo samo gledati, da se bode oba zakona tudi res izvajala. Zato pa je potrebno razširiti in poglobiti delavske razredne organizacije. Kajti le organizirani delavec je čuvav svojih interesov. Naša buržuazija se še ne zaveda važnosti obeh zakonov, zato je precej brezbržna v vseh socialno političnih vprašanjih. Bati pa se je, da bo meščanstvo, ko se zave važnosti teh vprašanj hotelo dati duška svojim reakcionarnim instinktom s tem, da bo skušalo sabotirati pridobitve delavstva na socialno političnem polju, popolnoma napačno razumevajoč i svoje lastne interese i interes napredka celega društva.

Kakor priznavamo vrednost pridobitev v teh zakonih, moramo vendar na drugi strani povdariti, da je za moderno državo moderna socialna zakonodaja samo ob sebi umevna. Država je izpolnila iz imenovanima zakonomi le svojo dolžnost napram delavskemu razredu. Delavstvo bo moralo gledati, da država po začetni poti koraka naprej na polju delavske zakonodaje. Iz vida pa ne smemo nikdar izpustiti, da je vsa še tako moderna socialna zakonodaja le sredstvo za izboljšanje položaja delavstva v meščanski državi, da pa nima s končnimi cilji socializma ničesar skupnega.

V imunitetnem odboru, ki mora čuvati imuniteto poslancev in ki izroča poslance sodišču, se je v zadnjih mesecih nakopilo nebroj prošenj za izročenje poslancev sodiščem. Zanimivo je, da so poslanci naj večkrat toženi radi razžaljenja časti, bodisi potom besed, bodisi potom tiska. Posebno, ker se je pri meščanskih listih zopet razpasla navada, da so poslanci odgovorni uredniki listov, da zamorejo časopisi bolj nemoteno krasti čast in poštenje svojim političnim nasprotnikom. In opombe je vredno, da je „Slovenski Gospodar“ iz Maribora, ki v tem oziru prednjači...

Verifikacijski odbor, ki naj bi rešil vprašanje spornega mandata Kirbiševga v mariborskem okrožju in vprašanje vpoklica s. Nachtigala na mesto komunista Korena, pa ni bil sklepečen...

Za bolezni in bolečine

PAIN-EXPELLER
Tvorilačka znamka reg. v pat. ur. Zdr. dr.

Prijatelj v Potrebi

OGLAŠAJTE
V "ENAKOPRAVNOST"

Pozor rojaki!

Kdor namerava kupiti kakšne igrače svojim otrokom za božične praznike, naj si ogleda našo zalogo. Vse bomo razprodali za polovično ceno, kajti po novem letu odpremo restavracijo, prodajalno mehkih pijač in sladoleda.

Chas. Beljan

6301 ST. CLAIR AVE.
vagal E. 63rd. St.

MALI OGLASI

Moderno stanovanje obstoječe iz 4 sob s kopališčem, elektriko in drugimi udobnostmi za primerno ceno. Oglasite se takoj pri lastniku Val. Gorjup, 890 Alhambra Rd. (297).

POZOR ČITALNICARJI.

Vsem članom S. N. Citanice se naznanja, da se gotovo udeležijo prihodnje seje, katera se bo vršila dne, 22. dec. 1921. v S. N. Domu soba št. 4. Torej se prosi, da se gotovo udeležite te letne ker imamo razne stvari za urediti in obenem je volitev odbora za leto 1922.

Tajnik.

IZ DOMAČIH ROŽ ZANESLIVO IZKUŠENO ZDRAVILO ZA LIŠAJE IN PRISČE. FRANK GRADIŠAR, BOX 157 ELY, MINN. (302)

Edini

A.F. Svetek Co.
SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD
V COLLINWOODU.
15220 Saranac Rd.
Wood 44.

Krasni avtomobili za vse slučaje. AMBULANCA.

GOTOVINA ZA LIBERTY BONDE, vojnovarčevalne znamke, bisere, ure, staro zlato, srebro, platinum, zlatino, nerabljene poštne znamke, živo srebro, magnetne igle, in za vsako stvar ki ima kako vrednost. Prinesite ali pošljite na Simon, Reliable Broker. Lastnik Ohio Smelting and Refining Co. soba št. 216 Lenox Bldg. vogal 9th St. in Euclid Ave. Odprto vsak dan do 6. ure zvečer. (x)

HAMBURG

DIREKTNA plovoja z novimi ladjami
ORBITA 22. dec.
OROPESA 7. jan.
ORDUNA 21. jan.
Zenske in otroške zaprte kabine
The Royal Mail Steam Packet Co.
117 W. WASHINGTON STR.
26 Broadway New York
CHICAGO, ILL.
ali pri lokalnih agentih.

CUNARD-ANCHOR

Največje, najhitrejše ladje na svetu. S potniki se postopa nad vse udobno. V našem mestu ali blizu, se nahaja naš lokalni zastopnik.
V Jugoslavijo, Bolgarijo, na Rumunsko in Madžarsko
Preko Dubrovnik, Trst in Reko
ITALIA 5. jan.
Listki \$108 — Davek \$5.00
Preko Cherbourg Southampton.
SAXONIA 21. jan.
CARMANIA 31. dec.
Nove ladje plovejo direktno v Hamburg.

Tel. Central 2373 R.

Gramofonske Plošče

zahtevajte novi cenik Slovenske PLOŠČE preje \$1.00 sedaj 85c

VELIKA ZALOGA UR IN ZLATNINE
Wm. Sitter
5805 ST. CLAIR AVENUE
Cleveland, O.

Zgubil se je French Poodle — pes, ki slihi na ime „Sport“; je popolnoma bel. Zelo radodarna nagrada, onemu, ki ga vrne na 6910 St. Clair Ave. v ozadju. Zgubil se je v petek, dopoldne. (298)

LOT NA PRODAJ na E. 93. St. in Elizabeth Ave. Proda se po izvanredno nizki ceni. Kot vplačilo se vzame tudi Ford Truck. Zglasite se na 719 E. 160th Street, Collinwood.

Frank Zakrajšek
Najmodernejši pogrebni zavod v Clevelandu
POGREBNIK IN EMBALMER
1105 Norwood Rd.
Tel. Princeton 1735—W.
TEL. Rosedale: 4983
Avtomobili za krste, poroke in pogrebe in druge prilike.

POPRAVITE SVOJE ZOBE SEDAJ!
Moje cene so sedaj iste kot pred vojno. Enajstletno delovanje v tem uradu s tisoči zadovoljnih oseb, ki so dale popraviti zobe pri meni, vam garantira pošteno in dobro postrežbo.

DR. I. S. RUBIN
ZOBOZDRAVNIK
Delo brez bolečin
5506 ST. CLAIR AVE.

FRENCH LINE
COMPAGNIE GÉNÉRALE TRANSATLANTIQUE
Express Postal Service
Direktna postrežba v
Jugoslavijo
preko HAVRE z velikimi parniki na 2 in 3 vijake
SAVOIE 23. dec.
LORRAINE 31. dec.
TOURNAI 7. jan.
ROCHEMBAU 17. jan.
Za družine nudimo izborne udobnosti tretjega razreda — kabine z dvema stromi, gostimi in osimni posteljami. Vsi taki potniki bodo deležni iste izborne postrežbe in hrane, valed katere je znana francoska črta.
Za nadaljne informacije vprašajte pri lokalnih agentih FRENCH LINE.

VSE DELO v zvezi s plumbarstvom, vam napravimo dobro in trepčno. Postavljamo furneze, banje, stranišča, itd. Kadar mislite, kaj delati, pridite k nam po proračun in prepričani smo, da vam bo naša cena po volji.

Chas. W. Wohl
Plumbing & Heating
381 E. 156 Str., Cleveland, Ohio.
Eddy 8236-R.

POSILJANJE DENARJA
po pošti ali brzojavno hitro, poceni, zanesljivo. Na uložke plačamo po 4% obresti. Prodajamo parobrodne listke. Javni notarski oddelek. **AMERICAN UNION BANK**
Ivan Nemeth, predsednik
GLAVNI URAD:
10 E. 22nd Street.
PODRUŽNICA:
1597 2nd Avenue.
New York City

MOŠKI KLOBUKI
\$3.50 moški klobuki, sedaj \$2.80
\$4.00 " " " \$3.20
\$5.00 " " " \$3.98
\$6.00 " " " \$4.80
SPECIAL:
moški baržunasti klobuki \$5.00.
Belaj & Mocnik
6205 St. Clair Ave., Cleveland, O.

POSEBNA ZNIŽANJA

NA CELI ZALOGI ŽENSKEGA IN MOŠKEGA BLAGA, NA OBLEKI IN ČEVLJIH ZA BOŽIČNE KUPOVALCE.

To je prilika za božične kupce, da si kupijo potrebno po nizkih cenah. Pridite in se prepričajte.

H. GOLDFARB,
6924 ST. CLAIR AVE.
Cleveland, Ohio.

BOŽIČNA DARILA

Ure, diamanti, zlatnina, srebrnina, umetno steklo in roževina — vse po znižanih cenah.

FRIEDBERG, zlatar.
6516 St. Clair Ave.

Cenjeno slovensko občinstvo POZOR!

Tukaj vam naznanjam, da imam v zalogi najboljše železnino, t. j. gospodarske in gospodinske hišne potrebščine.

ZA GOSPODINJE: Lonce, ponve, stroje za mletje mesa, in razno drugo kuhinjsko orodje.

ZA GOSPODARJE: Vse potrebščine za mizarje ali mašiniste, kot so pile, kladiva, žreblji, klešče, dleti, cirkularji, medene cevi, kotlički itd.

PEČI ZA GRETJE IN KUHO na premog in plin, imamo najboljše. Zato ako, kaj potrebujete, pridite in si izberite iz naše velike zaloge. Prijazna postrežba, ter zmerne cene.

G. ZAVASKY

6011 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND.
Tel. Rosedale 511.